K CSR se hlásí stále více českých firem

Názor, že společensky odpovědné chování se firmám nevyplatí, je už dávno překonaný.

Dnes bychom už jen stěží hledali nadnárodní firmu, která by neměla vlastní verzi společenské odpovědnosti, neboli CSR (z anglického Corporate Social Responsibility). K této myšlence se rostoucím tempem hlásí stále více českých firem.

Co je CSR? Stručně řečeno se při rozhodovacím procesu uvnitř firem bere ohled i na společenské blaho. Podklady, o nichž se rozhoduje, nejsou posuzovány pouze z hlediska přímé ziskovosti, ale zohledňuje se i jejich společenský dopad.

Ekonom Milton Friedman už v roce 1970 napsal, že hlavním úkolem firem je tvořit zisk a nikoliv se starat o etiku a své okolí. Podpora CSR je podle Friedmana pro podniky nutně nezisková, a tak by se jí měly raději vyvarovat. Pokud CSR aktivity nejsou efektivní a nejsou dostatečně prezentovány veřejnosti, mohou mít na firemní zisk skutečně jen minimální dopad. Stále vzrůstající počet CSR konceptů je nicméně důkazem, že se podnikům tato politika vyplácí nebo je přinejmenším finančně nezatěžuje.

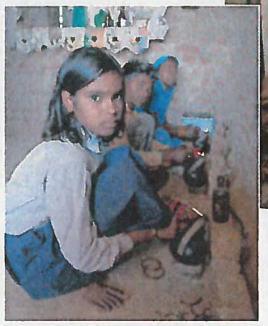

Foto: Peter de Ruiter

Součástí firemního CSR může být i boj proti dětské práci v rozvojových zemích.

Firmy mohou společenskou odpovědnost vnímat například jako příspěvek ke zlepšení prostředí, v němž podnikají. CSR může být i součástí marketingové a PR strategie. Je příležitostí pro zvýšení loajality zákazníků a posílení image a značky. Etika a společensky odpovědné chování může firmám pomoci i ke zvýšení motivace a efektivity práce zaměstnanců. Například v Británii firmy na své CSR lákají také nové pracovníky.

Mnoho firem se do svého pojetí CSR snaží zahrnout i projekty v rozvojových zemích. Například společnost Microsoft nabízí svůj software pro tyto země zcela zdarma. Farmaceutická firma Pfizer tam pomáhá budovat infrastrukturu zdravotní péče a bojovat proti AIDS. Telefónica se zase svými projekty zasazuje o eliminaci dětské práce. Oblastí, které potřebují naléhavou pomoc, je mnoho. Chytré firmy vědí, že pomoc druhému jim může - jak je popsáno výše - dokonce i slušně přivydělat. A co na tom, že pomoc může být od firem vypočítavá? Ani přísný moralistní filosof Immanuel Kant nepovažoval čin, který přináší prospěch i tomu, kdo jej vykonává, automaticky za neetický.

Lukáš Sedláček
Autor přednáší byznys etiku na Anglo-americké vysoké škole v Praze

CSR spíše na papíře

Ropné společnosti působící na Borneu se hlá k ekologii, jejich vliv na krajinu je však negat

Delta řeky Mahakam na východě Bornea je citlivým ekosystémem. Roste tu hustý mangrovníkový porost, který představuje ideální podmínky pro tření ryb a chov krevet.

Nacházejí se tu však i rozsáhlá ropná pole Makahamského bloku - největšího ropného potenciálu Indonésie. Na jeho vytěžování se podílí řada firem v čele s indonéskou Pertaminou a francouzskou Total E.P.

Přestože se firmy hlásí k šetrnému přístupu k životnímu prostředí, jejich zásah do krajiny je zásadní. Unikající ropa z netěsnících tankerů devastuje mořské dno. Letos v červnu poničila ropná skvrna slavný turistický resort Batakan, jak napsal deník The Jakarta Post. Problém se zapáchající mořskou vodou je tak zásadní, že se tu místní odmítají koupat už několik let. Znečištěná voda poškozuje i mangrovníkové kořeny, následkem čehož stromy hynou. Jejich úbytek pak přímo ohrožuje faunu, která je na mangrovníkách závislá.

Indonésie trpí řadou problémů rozvojových zemí jako jsou chudoba nebo korupce, a tak jí nezbývá čas řešit životní prostředí. Starost o tuto oblast přebírají místní samosprávy, neziskové organizace nebo zahraniční firmy.

Deník The Jakarta Post nedávno oznámil, že ropná společnost Total připravila korporátní program společenské odpovědnosti až do roku 2017. Co je obsahem materiálu se však nepodařilo zjistit - Stan McBride, šéf odboru životního prostředí společnosti, totiž na zaslané dotazy ani po urgencích neodpověděl.

O současných CSR aktivitách Totalu na východním Borneu jsou tak k dispozici jen kusé informace na internetu.

Firma se od roku 2002 angažuje třeba ve zpřístupňování kohoutkové vody pro místní obyvatele. Snaží se také podílet na záchraně ekosystému delty Mahakamu a učí místní ekologickému zemědělství a udržitelnému chovu krevet. V roce 2007 Total podepsal Memorandum porozumění o skladování CO2, čímž dal jasný signál, že nechce přispívat ke globálnímu oteplování.

Už od roku 1974 se Total spolu
néskou Pertaminou zabývá tak
nou mangrovníkového porostu
znamená například pravidelné
torování životního prostředí. D
programům mají obyvatelé Bor
přístup ke zdravotní péči a vzd
mohou využívat silnice a získat

Barbora Baronová, p

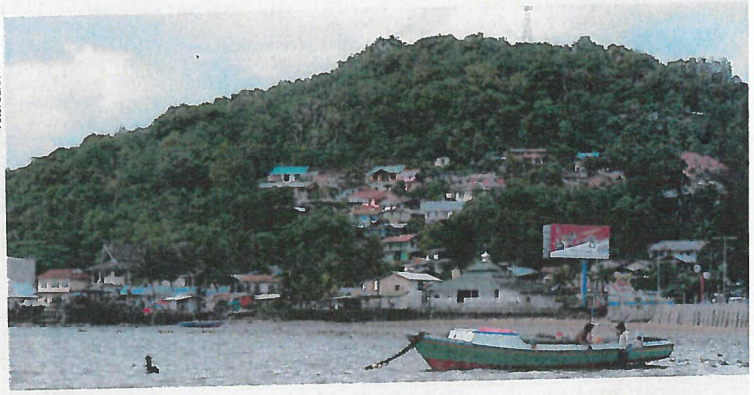

Foto: Barbora Baronová

Unikátní ekosystém v deltě řeky Mahakam na východě Bornea je narušován těžbou ropy.

E15, 24-11-2009

Dobré jméno firmy - na to spotřebitelé slyší

Nizozemská vláda bude od příštího roku hlídat, jestli společnosti působící v rozvojových zemích nezneužívají dětskou práci, říká Gerard Oonk, expert na problematiku dětské práce a CSR.

Stále více firem, které působí v rozvojových zemích, si uvědomují realitu využívání dětské práce a snaží se to změnit. Proto v rámci kampaně Stop dětské práci vznikl takzvaný Akční plán pro firmy. Můžete jej představit?

Akční plán pro firmy vychází z práv dítěte na vzdělání a na dětství bez práce. Vznikl v rámci projektu „Stop dětské práci, je lepší chodit do školy", a na jeho podobě se podílelo mnoho expertů, protože vznikl na základě poptávky ze strany firem. Akční plán je vlastně návod na řešení dětské práce pro firmy. Plán se soustřeďuje na všechny formy dětské práce a poukazuje na potřebu nejen dětské práci předcházet, ale podílet se společně s dodavateli a subdodavateli i na jejím odstranění. Pouhé vyjmutí dítěte z pracovního procesu není řešení, protože dítě nedostalo možnost výběru, co dělat dál. Firmy by měly usilovat o to, aby pracující děti měly možnost zapojit se do formálního vzdělávání. Jako příklad mohu uvést společnost Levi's, která kromě toho, že se postarala o začlenění pracujících dětí do vzdělávání, se také jim také rozhodla platit jejich původní mzdu, a to až do dovršení patnácti let.

Foto: archiv ČvT

Gerard Oonk, ředitel nizozemského Výboru pro Indii a expert na problematiku dětské práce a společenské odpovědnosti.

Co takový přístup může firmám přinést?

Dětská práce není obvykle jen osamoceným problémem, často se nachází tam, kde jsou mizivě dodržována další pracovní práva, jako je ignorování zákonem stanovené minimální mzdy nebo nezajištění bezpečnosti při práci. Náprava samozřejmě stojí jisté úsilí a peníze, nicméně se může pozitivně odrazit na zvýšené produktivitě nebo dobré reputaci společnosti, na což spotřebitel ve vyspělých zemích slyší stále víc. Dobré jméno firmy může být ekonomicky velice atraktivní.

Čím se mohou české společnosti inspirovat od těch zahraničních?

Výrobce čokolády Verkade se rozhodl pro fairtradový koncept zpracování kakaa. Tím přispívá k odstraňování dětské práce v zemích jako je Ghana nebo Pobřeží Slonoviny. Stále více nizozemských firem obchodujících s kávou nebo čajem nabízí produkty s garancí, že se na výrobě nepodílely děti. Kritika dětské práce vyústila až ve vznik nizozemské nadace Fair Wear, která už několik let monitoruje dodavatele a subdodavatele oděvních řetězců. Pokud nadace v rámci svého monitoringu narazí na pracující děti mladší 15 let, zajistí jejich začlenění do vzdělávacího systému. Byť je tato iniciativa nizozemská, působí v několika dalších zemích Evropy a spolupracuje s podobnými světovými iniciativami.

Jak nizozemská vláda podporuje podniky v jejich úsilí být společensky odpovědný?

Díky iniciativě parlamentu podnikla nizozemská vláda několik kroků, aby podpořila odstraňování dětské práce, případně přistoupila k sankcím. Od roku 2010 bude vláda při zadávání veřejných zakázek ve výši 40 až 60 miliard eur ročně uplatňovat sociální kritéria. Pokud nějaká firma vládní zakázku dostane, bude muset prokázat, že ani ona ani její dodavatelé a subdodavatelé nevyužívají v rozvojových zemích dětskou práci a neporušují jiná pracovní práva. Bude navíc zaveden systém stížností, pokud by došlo k porušení těchto podmínek.

Co je dál v plánu?

Nizozemský parlament plánuje jít ještě o kousek dál a propojit každou formu vládní podpory, včetně participace v zahraničních obchodních zastoupeních, s politikou nulové dětské práce pro nizozemské firmy. V Nizozemí také působí soukromé a polovládní iniciativy, které firmám například umožňují, aby společně postupovaly v úsilí odstraňovat dětskou práci v oblastech, jako je zpracování kakaa, sóji, dřeva, ale i v turismu. Vláda také usiluje o vypracování seznamu importovaného zboží s podílem dětské práce, jak jej právě publikovalo americké ministerstvo práce, takže je čím se inspirovat. Tento seznam umožní spotřebitelům, obchodním společnostem i vládám identifikovat oblasti s možnou existencí dětské práce a podle toho se zachovat. Možná by česká vláda mohla podobná opatření podniknout taky.

Petra Weissová, Člověk v tísni

Soutěžní otázka:

Jak se jmenuje návod na řešení dětské práce pro firmy?

Nápovědu naleznete v článcích na těchto dvou stranách

Tři vylosovaní vyhrají fair trade víno. Odpovědi posílejte do týdne na

rozvojovka@clovekvtisni.cz

Přílohu připra
oddělení Rozv
společnosti
Člověk v tísni,
Sokolská 18, P
www.Rozvojov

Projekt byl po
z prostředků
Ministerstva
zahraničních
v rámci
Programu zal
rozvojové spo